

BIOLOGISCHE LANDBOUW HEEFT ABSOLUUT
EEN GIDSFUNCTIE, MAAR ER IS MEER...

ROGIER SCHULTE VOLGT **PABLO TITTONELL OP**

Rogier Schulte wordt per 1 februari 2017 professor van de leerstoel Farming Systems Ecology aan de Wageningen Universiteit. Hij is de vijfde professor na Jan Diek van Mansvelt, Eric Goewie, Ariena van Bruggen en Pablo Tiftonell. Op de Biobeurs zal hij een kennismakingspresentatie geven over zijn werk en zijn kijk op de biologische landbouw maar vooral ook over zijn vragen aan de biologische landbouw. Hier alvast een voorproefje.

TEKST | KEES VAN VELUW

Duurzame landbouwontwikkeling
wordt teveel aan de marktwerking
overgelaten.

Rogier Schulte is in 1974 geboren in Twello. Hij studeerde biologie aan de Wageningen Universiteit en is in 1997 afgestuurd als bioloog met de specialisatie Ecological Agriculture. Het meest inspirerende college was voor hem het vak van Gerard Oomen: Analyse en ontwerp van gemengde bedrijfs-systemen (Ekoland besteedde hier aandacht aan in de editie 10/2016). Schulte slaagde Cum Laude. Daarna vertrok hij naar Ierland voor zijn doctoraalonderzoek naar de stabiliteit van grasklaverweiden op het biologische experimenteerbedrijf van Teagasc. Dat is de Ierse overheidsautoriteit voor landbouw- en voedselontwikkeling, dat niet alleen het wetenschappelijke landbouwonderzoek verzorgt, maar ook de agrarische opleidingen. Teagasc is geen afkorting maar is het Ierse woord voor 'Instructie' of 'Pad'. Na zijn PhD, ook weer Cum Laude, is Rogier in Ierland gebleven en heeft hij zich onderscheiden door vele onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten naar een duurzame landbouw en speciaal een duurzame melk- en vleesveehouderij, zeer belangrijk voor Ierland. In 2012 werd hij Professor Duurzame Voedsel Productie in Teagasc. Zijn rol daarbij was het bij elkaar brengen van alle partijen om samen aan een duurzaam landbouwbeleid voor Ierland te werken. Na bijna 20 jaar is nu de WUR, zijn moederuniversiteit, weer op zijn pad gekomen en keert hij terug als Professor Farming Systems Ecology.

Ontspannen en met een open houding antwoordt Schulte op onze vragen. Op de vraag hoe 'biologisch' hij is, volgt een doordacht en genuanceerd antwoord: "Ik zie een boerderij altijd in de eerste plaats als een ecosysteem. Dat komt door mijn opleiding als bioloog. Ik kijk in eerste instantie niet agronomisch naar een boerderij maar vooral naar de samenhang van het bedrijf met de natuur, met de wetgeving en met de economie. Ik kijk ook op een praktische manier naar de eindigheid van veel grondstoffen. Als we doorboeren zoals we dat nu doen, gaat het mis. Met de optiek van vandaag is het rationeel te verklaren dat we zoveel kunstmest, bestrijdingsmiddelen, ggo's, neonicotinoïdes enzovoort gebruiken maar dat kan niet de optiek van morgen zijn. Het moet anders, veel mensen weten dat ook. Maar de vraag is hoe. Ik vind biologische landbouw absoluut een gidsfunctie vervullen voor het landbouwecosysteem van morgen maar ik wil oplossingen vinden voor alle boeren en vooral ook samen met boeren, zowel in Nederland als internationaal, want we kunnen veel van elkaar leren."

Hoe wilt u dat bereiken?

"Ik vind IFOAM's visie 'Organic 3.0' erg inspirerend. Organic 1.0 was pionieren, Organic 2.0, de jaren 1980-2010, was een professionaliseringsslag, vooral ook in de certificering, maar met Organic 3.0 wil IFOAM verder kijken dan certificering. Er zijn in de wereld

'Ik wil oplossingen vinden voor alle boeren en vooral ook samen met boeren.'

veel initiatieven die parallel lopen met de biologische landbouw. Ik wil graag kijken welke goede ontwikkelingen samen kunnen gaan. Duurzaamheid is moeilijk te definiëren en vast te leggen in certificering. Daar is duurzaamheid een veel te elastisch begrip voor. Daarbovenop zie ik veel in het concept 'Closing the think-do gap'. Het gat tussen wel weten hoe het moet maar het moeilijk in de praktijk kunnen brengen. Het moet makkelijker worden om echt duurzaam te produceren. Certificering moet zo zijn dat het innovatie stimuleert en dat de duurzaamheid zich ontwikkelt."

Wat is het Lighthouse-concept waar u in Ierland aan hebt gewerkt?

"Lighthouses zijn bedrijven die de ruimte krijgen om een duurzame bedrijfsvoering te ontwikkelen en daarmee een voorbeeld kunnen zijn voor de volgende generatie boeren. Zo is het proefbedrijf van Teagasc als experimenteer- en opleidingsinstituut een Lighthouse geworden voor het klimaatneutraal produceren van melk en vlees. Circa 2.000 studenten per jaar volgen deze opleiding, die tevens een vereiste is voor als ze als toekomstige boeren gebruik willen maken van EU-subsidies. Onderdelen van de opleiding zijn de verbetering van managementpraktijken zoals het beter voeren, beter beweiden enzovoort, maar het Lighthouse laat de jonge boeren ook kennis maken met een andere opzet van de energievoorziening en het terugbrengen van de menselijke uitwerpselen in het bedrijf. Bijvoorbeeld door deze niet te gebruiken voor voedselgewassen, maar voor wilgenplantages. Het hout vormt zo een duurzame energiebron voor de landbouwschool. Zo moet de think-do gap kleiner worden. Glanbia, de grootste Ierse melkverwerker is over de brug gekomen met de financiering voor een nieuwe wetenschappelijke duurzaamheidscoördinator voor het instituut en voorlichters van Glanbia doen veel ideeën op die ze weer meenemen naar melk-leveranciers."

Wat ziet u als uw belangrijkste rol als professor in Wageningen?

"Ik zie me vooral als verbinder en inspirator tussen wetenschap, overheid, bedrijven, maatschappelijke organisaties, onderwijs en boeren, met als doel om samen oplossingen te zoeken. Ik vind dat de duurzame landbouwontwikkeling nu teveel aan de marktwerking overgelaten wordt. Daar moet de overheid een grotere en faciliterende rol in spelen. In het buitenland vindt men het vreemd dat juist Nederland geen ministerie van landbouw heeft. Maar ik wil eerst goed kennismaken met alle partijen in Nederland voordat ik een visie neerleg. En ik ga eerst aan de slag met mijn medewerkers en de vele studenten van de leerstoelgroep Farming Systems Ecology in Wageningen." ■